

РЕКУРСІЯ

2012

Час (t) = 0

Стоячи у дверях, Мімі розуміє, що новини недобрі. Її тіло знає правила гри.

— Міс Бразертон? Наомі?

Вона жестом запрошує поліціантів усередину. Їй бракує слів.

Чоловік і жінка. Переступивши через поріг, вони струшують невидимі ворсинки з рукавів. Вони схожі на терористів-камікадзе: усюди самі підкладки, наліпки, ремені та карабіни, численні кишені, у кожного — по рації. Але вибуховим є не пристрій, а жахлива новина, яку вони принесли.

Поліціанти займають у коридорі стільки місця, що Мімі доводиться протискатися, аби провести їх на кухню, де вона зможе поставити запитання, відповідь на яке, як вона гадає, їй відома. Він мертвий? Вона підсуває ногою пошту, що лежить долі, немовби наводить лад. На одному з конвертів бачить його ім'я. Щоб зосередитися, поправляє светр і витирає відсутню розмазану туш під очима, ніби дотримуючись у таких

випадках якихось уявних правил пристойності. Лише за мить до того, як усе розіб'ється вщент.

Нікого не можна підготувати до новини про смерть близької людини. Але для таких моментів існують правила, і Мімі знайома з ними з власного досвіду.

Вона порадила б не затягувати. З вашої поведінки, із самого факту вашого дзвінка або відвідин уже відчувається, що щось не так. Самі того не усвідомлюючи, ми надсилаємо безліч сигналів. Організм готується до надзвичайної ситуації.

Говоріть прямо та просто. Почніть зі звістки про смерть людини. Це не залишить місця для сумнівів. Не пом'якшуйте виразів. Без усіх оцих «залишив нас» або «тепер він у кращому світі». «Його немає» — особливо безпорадний вислів, *примарний*.

Правда — найважливіша.

Можливо, вам доведеться повторювати.

І не давайте обіцянок, яких не зумієте дотримати.

Мімі завжди була вдячна за те, що їй повідомили професіонали. До смерті — навпростець.

Вона пам'ятає, як минулого разу сиділа на куті журнального столика, втупившись очима в етикетку з хімічестки, яку її мати не зняла з килимка. Арт, її брат, щось говорив. Поліціанти вже пішли.

— Нам треба розбити все на складові, — промовив Арт охололим тоном у ритмі метронома. Він оглянувся, ніби шукаючи поглядом лінійку, якою можна виміряти частини вщент розбитого цілого. — А ще, — додав зривистим голосом, — спланувати разом наше майбутнє.

— Так, — відповіла Мімі.

А потім він просто взяв її за руку.

* * *

Цього разу вона стоїть у коридорі боса й самотна. За спиною крокують поліціанти в чоботах, і вона почувається в'язнем, позаду якого маршує ціла армія. Коли вона минає дзеркало, на неї дивиться інша людина — вже не та, що хвилину тому прямувала цим самим коридором, задивляючись на себе й надуваючи губи.

Поліціанти заходять на кухню, тримаючи перед собою кашкети.

— Вам чогось запропонувати? — питає вона. Чай міг би відтермінувати їхній наступний крок, але вони завжди відмовляються.

— Не треба, спасибі, — говорить чоловік.

— Можливо, вам варто сісти, — говорить жінка.

Тепер дороги назад немає.

Мімі опускається на диван і їй хочеться взяти брата за руку. Хочеться, щоб він був тут, поки вона проходить через усе це, проте вона знає, що це неможливо.

— Арт? — каже вона. — Мій брат?

— Міс Бразертон...

— Він мертвий? — Вона чує свої власні слова. — Мій брат. Він помер, чи не так?

Кімната розповзається шматками в різні боки, дрейфуючи в повітрі, усе пустішає, світло поглинає матерію.

— З вашим братом трапився нещасний випадок. Він у лікарні та...

— У лікарні? З ним усе гаразд? — Вона одним рухом підхоплює свою куртку.

— Мабуть, не варто квапитися. — Поліціант вказує назад на диван. — Гадаю, вам варто дещо дізнатися.

Арта збила машина.

Невелика машина.

— Не дуже велика, — виправляє комісарка Пейн. — Ваш брат зазнав серйозних ушкоджень.

Мімі дізнається, що водій автомобіля зупинився і що він шокований. Арт непритомний. Забив голову об крило чи бокове дзеркало заднього виду, точно не відомо. Вискочив перед автівкою зненацька.

— Н-н-ні, — промовляє вона, запинаючись, наче за командою. — Чого б то він вискакував перед автомобілем?

Водій викликав швидку й поспілкувався з поліцією на місці події.

— Мені дуже шкода, міс Бразертон, я знаю, що це непросто. Чи хотіли б ви, аби ми комусь зателефонували?

— Н-н-ні. Дякую.

— Кому ви зазвичай дзвоните в таких ситуаціях? Тепер усе не як зазвичай.

Хоча Мімі спочатку відмовилася, вона набирає Рей, свою подругу, але та не відповідає.

— Іще мій хлопець, можу спробувати подзвонити до нього.

На тому кінці лише автовідповідач.

— Я гадала, що то він прийшов, а не ви. — Голос Мімі зривається.

Вони пропонують відвезти її до лікарні.

— Дякую, — відповідає вона. — Дуже вам дякую.

Вона взувається та знову бере куртку, яку комісарка Пейн допомагає їй одягти.

Поліційна машина без жодних розпізнавальних знаків, без синього проблескового маячка. Мімі дивується, що зуміла підняти ноги, аби залізити в автівку, а незабаром перед нею вже височіє чорний підголівник переднього сидіння. Вона бачить похмурий профіль комісара Робертса, його м'ясисте вухо. У Мімі проскакує думка, чи жартували б вони у момент, якби її не було в машині, як ото показують у кіно.

Вона чує повідомлення про інші нещасні випадки.

— Без ушкоджень, Гровенор-парк, — повідомляють по радіо. — Автомобіль, схоже, викрадений.

— Одинадцять-дев'ятнадцять, через лікарню, — говорить комісарка Пейн, прикручуючи звук, хоча потріскування однаково чути. — Вам не холодно? — питає вона.

Мило. Вони розвертаються в глухому куті вулиці, їдуть повз знайомі під'їзди району, проте Мімі почувається ніби в космічному кораблі — настільки все чуже. Вхопившись за ручку дверцят, Мімі помічає, що вони замкнені.

Між сидіннями розташована невелика комп'ютерна клавіатура, а в кишені крісла комісара Робертса — зім'ятий картонний стаканчик.

Попід поверхнею їхніх слів затаїлося неназване чудовисько, про яке поліціанти не говорять уголос, однак Мімі відчуває його присутність всюди: натяк на те, що Арт намагався вкоротити собі віку.

«Я не мала цього на увазі, — транслює вона, намагаючись достукатися до брата із салону машини. — Не мала».

Хоча, безперечно, мала.

— Наші показники затримання й обшуків на місці нікуди не годяться, — звертається комісар Робертс до комісарки Пейн. — Завтра зранку нам буде непереливки.

Вона має дістатися до Артової палати. Сказати йому, що вона поруч. Що ніколи його не залишить.

Вона повідомила йому, що йде. Однак зараз погоджується на компроміс.

«Будь ласка, — благає вона вищі сили, в які не вірить, — нехай із ним усе буде гаразд. І я обіцяю, що не підую».

Вони їдуть до Арта.

Це не перший компроміс, на який їй довелося піти.

Компроміс усього її життя: звичайна вона — особливий Арт.

— Не заважай йому, він зайнятий, — говорила матір.

Арт не розуміє, наскільки нудною для інших є його математика.

— Узагалі-то, нічого магічного тут нема, — говорила Мімі. — Це просто математика.

— Та ні, це ж *магія*, сама подумай.

Його очі випромінювали світло, а всередині запалювалися зорі.

— Взяти хоча б фрактали.

Він показував їй схожі на морських коників візерунки, що їх народжували математичні рівняння.

— Вони повторюються всюди, аж до витончено дрібних, нескінченно дрібних однакових деталей, усюди

в природі. Ананаси та кристали льоду, ліси та річкові дельти, судини у твоєму тілі.

Він брав її за зап'ясток, перевертаючи руку долонею догори, щоб показати блакитні лінії під блідою шкірою.

— Подивися, як вони розгалужуються, знову й знову. Це все цифри. Коли наступного разу їстимеш капусту романеско, зверни увагу на візерунок у візерунку.

Затамувавши дихання, він намагався все пояснити, розводячи руками, наче віялами, а потім стуляв пальці до купи, ніби брав уявне рівняння з обох боків у дужки, підносячи все до десятого степеня. Мімі ж не могла втриматися за хвіст комети. Вона так і лишалася стояти, міцно спираючись ногами на землю.

Їй також випала коротка мить мандрів усесвітом у пошуках кохання — власного життя — але не спрацювало. Мімі доведеться залишитися вдома, применшеній до якоїсь точки даних у грандіозній історії її геніального брата та його вкрай важливої математики.

Двері ліфта відчиняються на третьому поверсі лікарні. Уздовж зелених стін припарковані алюмінієві візки. Вишикувані, неначе таксі на стоянці.

Мімі прямує за комісаркою Пейн.

— Бразертон? Привезли сьогодні?

— Наомі Бразертон, — говорить Мімі. — Я його сестра.

— Реанімація. Палата «Фартинг». Коридором до зали очікування.